

Üniversitelerdeki Zorunlu Ortak Derslerden Yabancı Dil Dersinin Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitim Uygulamalarının Karşılaştırılarak Değerlendirilmesi*

Fahriye Eroğlu¹ Nurdan Kalaycı²

Öz

Bazı üniversiteler, ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim programlarında yer alan dersleri ve zorunlu ortak derslerin tümünü veya bir kısmını uzaktan eğitim uygulamasıyla yürütmeye başlamıştır. Bu değişikliğin sebebi, artan öğrenci gereksinimlerine cevap verebilmek, onlara nitelikli bir eğitim sunmak ve çağın gerektirdiği bireysel gelişimi destekleyebilmektir. Ülkemizde 2020 Mart ayından itibaren görülen salgın (pandemi) uzaktan eğitimi, eğitimin odak noktası yapmıştır. Bu durum üniversitelerin, uzaktan eğitim merkezlerini ve onları işleyişlerini, derinlemesine gözden geçirmelerine neden olmuştur. Araştırmanın amacı, üniversite eğitim programlarında yer alan zorunlu ortak derslerden yabancı dil dersinin uzaktan eğitim uygulamasının öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Araştırmanın modeli betimsel, yöntemi ise niteldir. Araştırmanın çalışma evreni 100 öğrenciden oluşmaktadır. Bu öğrencilerden 50'si Gazi Üniversitesinde, 2016-2017 öğretim yılında, Fen Edebiyat, Mühendislik, Tıp, Eğitim ve Hukuk Fakültelerinin birinci sınıfında öğrenim gören öğrencilerdir. Diğer 50'si ise 2015- 2016 öğretim yılında, aynı fakültelerden mezun olan öğrencilerdir. Veriler, görüşme tekniği ile toplanmıştır. Veri toplama aracı ise yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Verilerin analizinde, içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Bulgulara göre yabancı dil dersinin uzaktan ve yüz yüze eğitim uygulamalarına yönelik olumsuz öğrenci görüşleri çoğunluktadır. Her iki grupta da benzer bulgulara ulaşılmıştır. Öğrenciler, içerik boyutunda içeriğin basit ve yetersiz olduğunu, ders işleniş (eğitim durumu) boyutunda öğretim elemanlarının etkili öğretim yöntem ve teknikleri kullanmadığını ve ölçme ve değerlendirme boyutunda sınavların basit olduğunu belirtmiştir. Bu bulguların, uzaktan eğitim uygulayan kurumlar, uygulayıcılar ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından dikkate alınması, öğretimin niteliğinin artırılmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Sözcükler: Pandemi, uzaktan eğitim, yabancı dil, yüz yüze eğitim, zorunlu ortak ders

Abstract

Some universities have started to carry out all or some of the courses in associate, undergraduate and graduate degree programs and compulsory common courses through distance education. The reason for this change is to respond to increasing student needs, to provide them with a qualified education and to support the individual development required by the modern age. The pandemic distance education seen in our country since March 2020 has made the focus of education. This situation has caused universities to review the distance education centers and their application in depth. The aim of

*Bu çalışma Üniversitelerdeki Zorunlu Ortak Derslerin Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitim Uygulamalarının Değerlendirilmesi isimli tezden üretilmiştir.

¹ Fahriye Eroğlu, Matematik Öğretmeni, MEB, F_A_B_Fb@Windowslive.Com

² Nurdan Kalaycı, Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, kalayci@gazi.edu.tr

this study is to evaluate the distance education application of foreign language course, which is one of the compulsory common courses in university curricula, based on the student opinions. The model of the study is descriptive and the method is qualitative. The universe of the study consists of 100 students. 50 of these students are students who study in the first year of the faculties of science, engineering, medicine, education and law at Gazi University in the 2016-2017 academic year. The other 50 are students who graduated from the same faculties in the 2015-2016 academic year. The data were collected by the interview technique. The data collection tool is a semi-structured interview form. Content analysis technique was used in the analysis of the data. According to the findings, there are more negative student views against both distance and face to face education applications of foreign language courses. Similar findings were reached in both groups. In terms of foreign language courses, the students stated that the content dimension is simple and insufficient, that the instructors do not use effective teaching methods and techniques in the teaching learning process dimension, and that the exams are simple in the measurement and evaluation dimension. Taking these findings into consideration by the institutions implementing distance education, the practitioners and the Council of Higher Education (YÖK) can contribute to improving the quality of education.

Keywords: Pandemic, distance education, foreign language, face-to-face education, compulsory common course

Giriş

Her dönemde olduğu gibi günümüzde de yaşanmakta olan teknolojik gelişmeler ve bilimsel yenilikler, üniversitelerde sunulan eğitimde, öğrencilerin öğrenme alışkanlıklarında yeniliklere neden olmuştur. Helvacı (2010, s.48), ülkelerin eğitim alanındaki amaçların, programların, öğrencilerin, yöneticilerin, araç-gereçlerin, yazılım ve donanımların, binaların ve mevzuatın bilgi ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler ışığında yeniden değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Üniversiteler bu teknolojileri eğitimle bütünleştirebilmek için bir dönüşüm sürecine girmiştir. Uzaktan eğitim uygulamaları üniversitelerde yaşanan bu dönüşümlerden biridir. Guberling ve Ebeling bilgi teknolojilerinin hızla çoğalması ve internet temelli öğretimi gerçekleştirmenin yüz yüze eğitime göre nispeten daha kolay olmasının yükseköğretimde uzaktan eğitimin önemini artırdığını ileri sürmektedir (Karataş, 2003, s. 95). Ayrıca internet temelli öğrenme, eğitim sisteminin geliştirilmesine hızlı bir şekilde veri sağlamak ve öğrencilerin öğrenmelerini olumlu yönde etkilemektedir (Kayri, Gökdaş, 2005).

Bazı üniversiteler, zorunlu ortak derslerin tamamını veya birkaçını uzaktan eğitim uygulaması ile yürütmeyi tercih etmişlerdir. Üniversitelerin öğretim uygulamasında yaptığı bu değişiklik Yükseköğretim Kurulunun da (YÖK) uzaktan eğitim ile ilgili kararlar alma gereksinimini ortaya çıkarmıştır. Yükseköğretim Genel Kurulunun 01.02.2013 tarihli toplantısında alınan kararlara göre; “yükseköğretim kurumlarının; ön lisans, lisans ve yüksek lisans düzeyinde diploma programları ile senatoları tarafından uygun görülmesi hâlinde, birinci ve ikinci öğretim programlarındaki bazı dersleri uzaktan eğitim yoluyla verilebilir.” “Uzaktan eğitim programları ile uzaktan eğitim yoluyla verilmesi uygun görülen dersler, ağ üzerinden eşzamanlı olarak çevrimiçi teknolojilerle verilir.

Derslerin yürütülmesinde kitap, radyo, televizyon, ses ve görüntü diskleri (CD/DVD) vb. çevrimdışı teknolojilerden de yararlanılabilir. Öğretim, yüz yüze ders ve uygulamalarla da desteklenebilir.” (YÖK, 2013).

Zorunlu ortak dersler, YÖK tarafından 1981 yılında, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile tanımlanmıştır. Yükseköğretim Kanununun 5. Maddesinin 1 bendinde yer aldığı için “51 Dersleri” olarak da isimlendirilen zorunlu ortak dersler Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk dili ve yabancı dil dersleridir. Zorunlu ortak dersler eğitim fakültelerinde genel kültür dersleri kapsamında verilmektedir. Belirlenen bu dersler bazı üniversitelerde değişiklik göstermesine rağmen genel olarak, üniversitelerin birinci sınıfında, iki yarıyıl süresince, haftada iki veya üç ders saati olarak programda yer almaktadır.

Tüm önlisans/lisans programlarında yer alan zorunlu ortak dersler, yapılan bu düzenlemeyle birlikte üniversitelerin yaklaşık %66’sında uzaktan eğitim uygulaması ile yürütülmeye başlamıştır. 2016-2017 eğitim yılında ülkemizde aktif olarak eğitim veren 176 üniversite de zorunlu ortak derslerin nasıl verildiğiyle ilgili veriler aşağıda Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Üniversitelerde Zorunlu Ortak Derslerin Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitim Uygulamaları

	Devlet Üniversiteleri	Vakıf Üniversiteleri	Toplam
Uzaktan Eğitim Uygulaması Yürüten Üniversiteler	75	42	117
Yüz Yüze Eğitim Uygulaması Yürüten Üniversiteler	29	30	59
Toplam	110	66	176

Üniversitelerin web sayfalarında yer alan bilgilerden faydalanılarak hazırlanmıştır.

Gazi Üniversitesinin de arasında bulunduğu uzaktan eğitim yapan 117 üniversitenin 2013-2017 yılları arasında zorunlu ortak derslerin uzaktan eğitim uygulamasına geçmiş olması kayda değer bir durum olarak değerlendirilmektedir. Bu durum yapılan uygulamaların çeşitli boyutlarda incelenip değerlendirilmesi gereksinimini ortaya çıkarmıştır. Araştırma zorunlu ortak derslerden yabancı dil dersi ile ilgili olduğundan bu dersin tarihi gelişimi ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmesi gerekli görülmüştür.

Yabancı Dil

İngilizce bir bilim dili olduğu için üniversitelerde yabancı dil olarak okutulmaktadır. Teknoloji çağında olduğumuz için İngilizceye bilimsel araştırmalarda gereksinim duyduğumuz kadar günlük yaşantımızda da yoğun bir şekilde gereksinim duymaktayız. İngilizce öğrenmenin gerekliliği, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı [TEPAV] (2014, s. 30) tarafından hazırlanan, Türkiye’deki devlet okullarında İngiliz dilinin öğretimine ilişkin ulusal ihtiyaç analizi raporunda açıklanmıştır. Bu rapora göre İngilizce, dünyadaki en yaygın dillerden birisi olduğundan; İngilizceyi dünyadaki ana iletişim dili olarak kullanmanın hem makroekonomik hem de bireysel düzeyde

olumlu etkileri olabileceğinden; yetenekli çalışanlara yönelik açık kadroların, işletmelerin küresel olarak gittikçe daha fazla iletişim halinde olmaları nedeniyle, İngilizce dilinde yüksek düzeyde iletişim becerileri gerektirdiğinden bireylerin İngilizce renmeleri gerekmektedir.

1997 yılında yabancı dil dersi ilk kez ilköğretim dördüncü sınıftan itibaren eğitim programlarında yer almaya başlamıştır. 2012-2013 ğretim yılında yapılan düzenleme ile birlikte ise yabancı dil dersi ikinci sınıftan itibaren ilköğretim eğitim programlarındaki yerini almıştır. 2005-2006 ğretim yılında ortaöğretim eğitim programında yabancı dil dersi, genel liselerde seçmeli, yabancı dil ağırlıklı liselerde ise zorunlu hale getirilmiştir (Tok ve Arıbaş, 2008, s. 209). İlköğretim ve ortaöğretim kademelerinde İngilizce dersi veriliyor olsa da üniversitelerin eğitim programında da 1981 yılında YK'un kararıyla, yabancı dil dersi zorunlu dersler arasında yerini almıştır.

Üniversitelerde yabancı dil dersinin zorunlu ders olmasının temel nedeni öğrencilerin, kendi alanlarında yabancı dilde yayınlanmış makaleleri, kitapları ve gelişmeleri takip edecek seviyede yabancı dil bilgisine sahip olmalarının amaçlanmasıdır (nal ve zdemir, 2008, s. 14).

Genellikle Avrupa Ortak Dil ereve Programı uyarınca öğrencilerin seviyelerine göre A1, A2 veya B1 seviyelerinde yrtlen yabancı dil dersi Gazi niversitesi'nin tüm lisans/nlisans eğitim programlarının birinci sınıfında iki dönem boyunca haftada iki veya üç AKTS kredi olarak yer almaktadır (Yaman, 2015, s. 972).

Zorunlu ortak derslerden yabancı dil dersinin uzaktan eğitim uygulamasının değerlendirilmesi amacıyla yapılan bu araştırma içerisinde, uzaktan ve yüz yüze eğitim tanımlanması, Türkiye ve dünyada ki uzaktan eğitim uygulamaları ile ilgili bilgi verilmesi gerekli görülmüştür.

Yüz yüze eğitim; eğiticilerin, örgün eğitim kurumlarında, öğrencilerle belirli bir zaman diliminde, aynı ortamda bulunarak, birebir iletişim kurdukları ğretim çalışmalarına denir. Yüz yüze eğitimde öğrencilerin ve eğiticilerin bir arada bulunma zorunluluğu olduğundan yüz yüze eğitim yardımsız ve kendi kendine öğrenme alışkanlığı olmayan ğrencilerinde öğrenmesini sağlamaktadır.

Uzaktan eğitim; belirli merkezlerden yrtlen, bireyin kendi kendine öğrenmesini amaçlayan, eğitsel içeriklerin öğrenenlere özel olarak hazırlanmış araçlarla ve çeşitli ortamlar yoluyla sağlandığı bir ğretim yöntemidir (Banar ve Fırat, 2017, s. 17). Ayrıca uzaktan eğitimin Alkan (1997) tarafından yapılan en bilinen ve en eski tanımı, "ğretici ve öğrenenin fiziksel olarak farklı meknlarda olduğu, öğrenimlerini kendi hız ve kapasitelerine göre ayarlayarak, eğitim teknolojilerinden yararlanarak, verimli ve kaliteli bir şekilde öğrenme-öğretme etkinliklerini sürdürebilecekleri bir eğitim sistemidir" şeklindeydir. Öğrenci merkezli bir eğitim yöntemi olan uzaktan eğitimde amaç, öğrencinin kendi kendine öğrenmesini sağlayacak bir ortam oluşturmaktadır. Uzaktan eğitimin hayat boyu öğrenime, insanın gelişimine ve ekonomiye katkılar sağladığı grlmektedir (zyrek, Bedge, Yavuz ve zkan, 2016, s.593).

Yükseköğretimde Uzaktan Eğitim Uygulamaları

Dünyadaki Başlıca Üniversitelerin Uzaktan Eğitim Uygulamaları

Uzaktan eğitim uygulaması dünyada birçok üniversitede çeşitli eğitim programlarında tercih edilmektedir. Bu doğrultuda Özbay (2015) tarafından; hedef kitle, amaç, program, programın özelliği ve kullanılan teknoloji açısından uzaktan eğitim veren bazı ülkelerde (Amerika, Kanada, Almanya, Hollanda ve Avustralya) yer alan önemli üniversitelerin uzaktan eğitim programları incelenmiştir.

Bu üniversitelerde birçok farklı ön lisans, lisans, yüksek lisans ve sertifika programlarının yetişkin eğitimine yönelik olarak profesyonel gelişim veya meslek edindirme amacıyla açıldığı görülmektedir (Özbay, 2015).

Uzaktan eğitim dersleri dünyadaki bazı üniversitelerde; Boston University, Phoenix University, The Fern University Hage Curtin University vb., eş zamanlı bazılarında ise eş zamansız olarak yürütölmektedir. Eş zamansız olarak yürütölen bu üniversitelerde; Carl von Ossietzky University, Carl von Ossietzky Universität , Charles Sturt University (CSU) vb., öğrencinin iletişim kurabilmesi için belirlenen saat aralıklarında online tartışmalar yapılmaktadır. Ayrıca derslerini eş zamanlı yürüten üniversitelerin birkaçı; PFH Private University of Applied Sciences vb., açtıkları youtube kanalına yapılan bu dersleri yükleyerek öğrencilerin tekrar izlemelerine olanak sağlamaktadır (Özbay, 2015).

Dünyada uzaktan eğitim veren üniversiteler bu eğitim programlarında Blackboard, E-campus, Moodle, USQ UConnect Portal, OASIS Student Portal gibi başlıca teknolojileri tercih etmektedirler (Özbay, 2015).

Türkiye'de Başlıca Üniversitelerin Uzaktan Eğitim Uygulamaları

Türkiye uzaktan eğitim uygulayan üniversiteler, uzaktan eğitimleri, eğitimin yürütöldüğü başlıca birim, eğitim verdikleri programlar, eğitimde kullandıkları sistemler ve yükseköğretim kurumlarının önemli özellikleri açısından Özbay (2015) tarafından incelenmiştir. İnceleme sonuçlarına göre, uzaktan eğitim yapan başlıca üniversitelerin ön lisans, lisans ve yüksek lisans programlarında ve zorunlu ortak derslerin bazılarında veya tamamında uzaktan eğitim uygulaması yapılmaktadır. Uzaktan eğitim uygulaması üniversitelerin uzaktan eğitim merkezleri tarafından Adobe Presenter, Adobe Connect Pro, Adobe Connect Center (Canlı Ders Sistemi), Moodle (ÖYS) gibi teknolojik sanal sınıf ve e-toplantı platformları kullanılarak yapılmaktadır. Bu teknolojilerin bazılarıyla eş zamanlı bazıları ile de eş zamansız eğitim verilmektedir. Eş zamansız olan eğitimlerin bazılarında öğrenciler aralıklı yapılan yüz yüze eğitimlerle bazılarında ise tartışma formları üzerinden öğretim elemanlarıyla iletişim kurabilmektedirler.

Ülkemizde 2020 Mart ayından itibaren görölen salgın (pandemi) uzaktan eğitim teknolojilerinin nitelikli ve ucuz eğitim üzerine daha fazla düşünmemize neden olmuştur. Bazı

üniversiteler dışında çoğu üniversite için uzaktan eğitim merkezleri uzaktan bakılan yerler olarak görölmekteydi. Fiziki donanımları ve yetişmiş eleman konusunda sınırlılıkları olan bu merkezler pandemi ile birden ön plana çıkarak önemli görevler üslemliler. Eğitimci, yönetici ve öğrencisi ile işbirliği halinde bu süreç başarılı bir şekilde yürütölmeye çalışıldı. Bu süreçte Zoom, Perculus, Blackboard gibi teknolojik sanal sınıf ve e-toplantı platformları kullanılmıştır.

Gazi Üniversitesinde Yapılan Zorunlu Ortak Derslerin Uzaktan Eğitim Uygulamasının Yapısı

YÖK'ün aldığı kararla Gazi Üniversitesinde zorunlu ortak dersler 2013-2014 öğretim yılında uzaktan eğitim uygulaması ile yürütölmeye başlamıştır. Gazi Uzaktan Eğitim Merkezi (GUZEM) tarafından yürütölen uzaktan eğitim derslerine öğrenciler aşağıdaki şekilde erişim sağlamaktadır.

Derslere Kayıt Olma: Yeni kayıt yaptıran birinci sınıf öğrencileri, ders kayıt döneminde, <https://ogrenci.gazi.edu.tr/> adresinden bu derslere kayıt yaptırdıktan sonra GUZEM'den zorunlu ortak ders içeriklerine erişebilmektedirler. Kayıt yaptırmayan öğrenciler erişim sağlayamazlar.

Öğretim Yönetim Sistemine Giriş Yapma: Ders içeriklerinin yer aldığı öğretim yönetim sistemine, uzem.gazi.edu.tr adresinden, internet erişimi olan herhangi bir bilgisayar, tablet veya cep telefonuyla erişim sağlanabilmektedir. Öğrencilerin sisteme giriş yapabilmek için ihtiyaç duyduğu kullanıcı adı ve şifre bilgisi, GUZEM tarafından, kullanıcı adı olarak dokuz haneli Gazi Üniversitesi öğrenci numarası, şifre olarak ise TC. kimlik numarasının soldan sağa ilk altı hanesi olarak belirlenmiştir.

Ders İçerikleri: Öğretim yönetim sisteminde her bir dersin haftalara göre düzenlenmiş video çekimleri ve haftalık PDF formatında ders materyalleri yer almaktadır. Dersler öğrencilerin erişimine, ders ekle/bırak süreci tamamlandıktan iki hafta sonra açılmaktadır. Öğrenciler öğretim elemanlarının açtığı tartışma formları üzerinden öğretim elemanlarına soru sorabilmektedir. Bu tartışma formları ders içeriklerinin bulunduğu sayfada yer aldığı almaktadır.

Derslerin Değerlendirilmesi: Gazi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (GAZİSEM) tarafından ara sınav, final ve bütünleme sınavları merkezi olarak yapılmaktadır. Bu sınavlara dâhil olan konular, sınavların yer ve tarih bilgisi Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı web sayfasından dönem başında duyurulmaktadır. Öğrencilerin, GAZİSEM internet adresi üzerinden yayınlanan sınava girecekleri yerleri gösteren sınava giriş belgelerini almaları gerekmektedir. Sınavların değerlendirilmesi GAZİSEM tarafından yapılmaktadır.

Gazi Üniversitesindeki uzaktan eğitim uygulamasında, sürecin niteliğini belirlemek ve süreçle ilgili gözlemler yapabilmek uygulamanın daha nitelikli hâle gelmesi için oldukça önemlidir. Bu durum bilimsel araştırmalarla uygulamanın çeşitli boyutlarda incelenmesi gereksinimini doğurmuştur. Araştırmaların yapılması, uygulamanın değerlendirilmesi, yaşanacak olası durumlara

karşı önlem alınabilmesi, uygulamada varsa problemlerin giderilmesi, bir problemle karşılağıldığında alternatif çözümler üretilebilmesi için gereklidir.

Bu araştırma sonucunda elde edilecek veriler; uzaktan eğitim merkezlerine uygulamanın geliştirilmesinde; öğretim elemanlarına ise uygulamanın içerik, eğitim durumu ve değerlendirme basamaklarında; araştırmacılara ise, zorunlu ortak dersler ve uzaktan eğitim uygulaması ile ilgili yapılacak olan olası araştırmalarda veri sağladığından önemlidir.

Bu araştırmada üniversitelerin eğitim programlarında yer alan zorunlu ortak derslerden yabancı dil dersinin uzaktan ve yüz yüze eğitim uygulamasının karşılaştırılarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu temel amaca ulaşmak için belirlenen alt amaçlar:

1. Zorunlu ortak derslerden yabancı dil dersinin yüz yüze ve uzaktan eğitim uygulamalarına yönelik öğrenci görüşlerinin karşılaştırılarak değerlendirilmesi,
2. Uzaktan ve yüz yüze eğitim alan öğrencilerin yabancı dil dersinin öğretim uygulamasına yönelik önerilerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeli betimseldir ve araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada zorunlu ortak derslerin uzaktan eğitim uygulamasında var olan eksiklikler ve yaşanan olumsuzluklar ortaya konulduğundan bu araştırma bir durum çalışmasıdır.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın iki çalışma grubu bulunmaktadır. Araştırmanın birinci çalışma grubunu 2016-2017 öğretim yılında birinci sınıfta öğrenim gören öğrenciler; ikinci çalışma grubunu ise 2015-2016 öğretim yılında mezun olan öğrenciler oluşturmaktadır. Birinci sınıf öğrencilerinin seçilme nedeni zorunlu ortak dersleri uzaktan eğitimle almış olmalarıdır. Mezun öğrenci grubunun seçilme nedeni ise zorunlu ortak dersleri yüz yüze eğitim uygulamasıyla almış olan son öğrenci grubu olmalarıdır.

Araştırmanın çalışma grubunun oluşturulmasında, amaçsal örnekleme yönteminin bir alt boyutu, 'maksimum çeşitlilik' örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Lincoln ve Guba (1985, s. 233), nitel çalışmalarda çalışma grubunun seçiminde araştırmacıların, olabildiğince fazla miktarda bilgi sağlayacak kişilerin seçimine yönelmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu örnekleme yöntemi doğrultusunda Gazi Üniversitenin beş fakültesinden örneklem seçimi yapılmıştır. Fen edebiyat, mühendislik, tıp, eğitim ve hukuk fakültelerinin her birinden 10'ar öğrenci olmak üzere; birinci çalışma grubu için 50, ikinci çalışma grubu için de 50 öğrenciden oluşan toplam 100 öğrenci gönüllülük esasına göre seçilerek çalışma grupları oluşturulmuştur.

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Elde Edilmesi

Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan ve iki bölümden oluşan iki yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Hazırlanan görüşme formlarından birincisi uzaktan eğitim alan öğrencilerin görüşlerini, ikincisi yüz yüze eğitim alan öğrencilerin görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Formların birinci bölüm kişisel bilgileri, ikinci bölüm alt amaçlarla ilişkili 11 açık uçlu soru içermektedir. 2016-2017 ğretim yılında görüşmeler yüz yüze yapılmıştır.

Birinci sınıf öğrencileri ile yapılan görüşmeler, öğrencilerin üniversitede buldukları zaman zarfında araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Mezun olan öğrencilerle görüşme yapabilmek için ise belirlenen fakültelerin ğrenci işleri daire başkanlığından, öğrencilerin iletişim bilgilerine ulaşılmıştır. Araştırmacılar, mezun öğrenciler ile iletişime geçerek Ankara'da bulunan ve görüşmeyi kabul edenlerle yüz yüze görüşmeler yapmıştır. Ancak bu dersi aldıkları tarihten görüşme yapılıncaya kadar geçen sürede bazı durumları çok kolay hatırlayamayabilecekleri dşnlmştir. Bu durum araştırmanın sınırlılığı olarak kabul edilebilir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve şimşek, 2013, s. 259). Bu temel amaç çerçevesinde nitel verilerin analizi amacıyla ilk olarak ğrenci görüşme formları faklterele ve sınıf düzeylerine göre gruplara ayrılarak klasörler oluşturulmuştur. Katılımcıların görüşme formlarında yer alan sorulara verdikleri cevaplar her bir sorunun altına kod isimleriyle (E1, E4.1, H1, H4.3, M1, M4.2, F1, F4.8, T1, T4.2 vb.) birlikte olduğu gibi yazılarak metin dosyaları oluşturulmuş ve bu dosyalar bilgisayar ortamında ilgili klasörlere eklenmiştir. Böylece 100 adet görüşme formunun bilgisayar ortamına aktarılması sağlanmıştır. Her bir öğrencinin bir soruya verdiği orijinal fikirlerden kodlar, bu kodlardan benzer olanların içeriği doğrultusunda alt temalar, benzer alt temalar gruplandırılarak temalar oluşturulmuştur. Görüşme formlarında yer alan her bir soruya ilişkin tablo yapılmıştır. Daha sonra araştırmanın konusu gereği uzaktan ve yüz yüze eğitim alan öğrencilerden toplanan verilerin karşılaştırılabilmesi için benzer olan sorular tek bir tabloda toplanmıştır. Son aşamada ise toplanan verilere anlam kazandırmak için bulgulardan birtakım sonuçlar çıkartılmış ve bulgular alan yazında bulunan benzer, tamamlayıcı ve farklılaşan araştırmalarla desteklenmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Görüşme formlarının kapsam geçerliliğine ilişkin olarak ikisi lme değerlendirme diğer ikisi eğitim programları ve ğretim ana bilim dalı alan uzmanları olmak üzere dört alan uzmanından görüş

alınmış ve pilot uygulama yapılmıştır. Görüşme formlarının pilot uygulaması araştırmacılar tarafından uzaktan ve yüz yüze eğitim alan iki gruba yapılmıştır. Pilot uygulamaya 20 ğrenci katılmıştır. Alan uzmanlarından alınan görüşler ve pilot uygulamadan elde edilen veriler doğrultusunda soruların sıralaması araştırmanın amacına uygun olarak yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca, uzaktan eğitim görüşme formunda yer alan birinci sorudaki anlatım bozukluğu düzeltilerek katılımcıların anlam karmaşası yaşamaları nlenmiştir.

Araştırmanın yöntemi, ilgili kavramlar ve Gazi niversitesinde uygulanan uzaktan eğitim uygulaması okuyucuların kendi çalışmalarına uygunluğuna/transfer edilebilirliğine karar verebilecekleri şekilde ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Bu araştırmanın dış geçerliliğini (transfer edilebilirlik) arttırmak için yapılmıştır (Miles, Huberman ve Saldana, 2013, s. 314).

Araştırmada elde edilen veriler ve analiz sonuçlarında ortaya çıkarılan kod ve temalar başka araştırmacıların incelemesine olanak verecek şekilde kayıt altında alınmıştır. Bu araştırmanın i güvenilirliğini sağlamak için yapılmıştır (Walker, 2012).

Araştırma sonuçlarının, öznel varsayımlardan ve önyargılardan etkilenme olasılığını azaltmak için verilerin birbiriyle olan ilişkileri, bir bütün olarak sergilediği örüntüler ve verilerin analiz aşamaları ayrıntılı biçimde açıklanmıştır. Bu verilerin dış güvenilirliğini (aktarılabirliği) arttırmaktadır (Miles, Huberman ve Saldana, 2013, s. 314).

Bulgular ve Yorum

Zorunlu ortak derslerden yabancı dil dersinin uzaktan ve yüz yüze eğitim uygulamalarına yönelik ğrenci görüşlerine ilişkin karşılaştırmalı tablolar ve yorumları yer almaktadır.

1. Birinci Alt Amaca Yönelik Bulgular

Yabancı dil dersinin yüz yüze ve uzaktan eğitim uygulamasına yönelik ğrenci görüşleri, eğitim programının temel öğeleri olan içerik, eğitim durumu (ders işlenişi), lme ve değerlendirme boyutlarında analiz edilmiştir. Her iki eğitim uygulamasında da dersin hedefleri ortak olduğundan ve bu hedefler YK tarafından belirlendiğinden bu boyut araştırmaya dâhil edilmemiştir.

İçerik:

Zorunlu ortak dersleri yüz yüze ve uzaktan eğitim uygulaması ile alan öğrencilerin yabancı dil dersinin içeriği ile ilgili görüşleri Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Zorunlu Ortak Dersleri Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitim Uygulaması Yoluyla Alan Öğrencilerin, Yabancı Dil Dersinin İçeriği ile İlgili Görüşlerinin Karşılaştırılması

Uzaktan Eğitim Alan Öğrencilerin Zorunlu Ortak Derslerden Yabancı Dil Dersinin İçeriği ile İlgili Görüşleri					Yüz Yüze Eğitim Alan Öğrencilerin Zorunlu Ortak Derslerden Yabancı Dil Dersinin İçeriği ile İlgili Görüşleri														
Tema	Alt Tema	Kod	f	Ara Toplam	Tema	Alt Tema	Kod	f	Ara Toplam	Toplam									
Olumsuz Görüşler	Zorluk Düzeyi	Öğrencilerin bildiği ve önceden gördüğü konuların yer alması	11	25	Olumsuz Görüşler	Zorluk Düzeyi	Konular çok yüzeysel/ Basit olması	9	24	39									
		İçerik basit olması	9				Başlangıç düzeyinde bir eğitim olması	6											
		İlköğretim düzeyinde olması	3				İlkokul 4' ten başlayıp liseye kadar tekrarlanan bilgilerin yer alması	5											
		Üniversite düzeyinde olmaması	2				Lise bilgilerinin yer alması	2											
	Yetersizlik	Verimli olmaması	3			8	Olumsuz Görüşler	Yeter sızlık			Öğrencilerin hazırlıkta öğrendiği konuların yer alması, fayda sağlanamaması	1	13	2					
		Yetersiz içeriğe sahip olması	3								Konuların yalnızca zamanları (tenses) içermesi	1							
		Çok gereksiz bilgilerin yer alması	2								33	Olumlu Görüşler			Yeterlilik	Yetersiz/ Sığ olması	10	3	3
			Yeterlilik													Öğretim görevlisinin yetersiz olması	2		
																Verimli olmaması	1		
																Gereken önemin verilmemesi	1		
Zorluk Düzeyi	Kolay ve anlaşılır olması	4	6	Olumlu Görüşler	Yeterlilik	Yeterli olması	2	1	8										
	İyi bir içeriğe sahip olması	1																	
	İçeriğin orta düzeyde olması	1																	
	Derslerin daha çok kelime öğrenmeye dayalı olması	1																	
Verimlilik	Bıktırmayan konuların içerikte yer alması	1	2	Olumlu Görüşler	Yeterlilik	Oldukça iyi olması	1	3	3										

Durum Betimlemesi	Temel kavramlardan oluşması	3								
	Grammer, kelime bilgisinden oluşması	2								
	Birinci basamak kur bilgilerinden oluşması	1								
	Grammer, dilin temalarından oluşması	1								
	Grammer, özneler, ekler, dilin temelinden oluşması	1								
	Şimdiki zaman, geçmiş zaman, sayılar, renklerden oluşması	1								
	Grammer, kelime, cümle yapısından oluşması	1								
	Konuların tanışmadan başlıyor olması	1	11	11						
Öneriler Öğretim yöntemi	İçerik İngilizce konuşmayı öğretecek şekilde olmalı	2	2	2	Öneriler	Ders içeriği	Akademik olmalı	3		
						Öğretim yöntemi	Gramer konusunda daha zorlayıcı ve ayrıntılı olmalı	2		
							Kitap okuma artmalı	1		
							Uygulamaya yönelik olmalı	1	2	7
Toplam		54	54	54	Toplam		49	49	49	

Tablo 3'teki veriler incelendiğinde her iki gruptaki öğrencilerin olumsuz görüşleri diğer temalara göre daha yüksektir. Ayrıca uzaktan eğitim alan öğrencilerde olumsuz görüşlerin frekansı olumlu görüşlere göre yaklaşık dört kat daha fazlayken, bu oran yüz yüze eğitim alan grupta yaklaşık on kattır. Bu durum, her iki gruptaki öğrencilerin de ders içeriğinden memnun olmadığını, hatta yüz yüze eğitim alanlarda bu memnuniyetsizliğin daha da fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Öğrencilerin olumsuz görüşlerinin temel nedeni, İngilizce ders içeriğinin üniversite düzeyine göre çok basit olmasıdır. Bu problemin çözümlenebilmesi için ve başarılı bir uzaktan eğitim için eğitimcilere ders hazırlama ve sunma sürecinde verilecek pedagojik destek en önemli katkılardan biri olarak görölmektedir (Bilgiç, Doğan ve Seferoğlu, 2011, s.87). Öğrenciler her iki grupta da derslerde yalnızca gramer bilgisi verildiğinden içeriğin yetersiz olduğunu, bu nedenle derslerden verim elde edemediklerini ve dersleri önemsemediklerini belirtmişlerdir. Ünal ve Özdemir, (2008, s.15) "Bir orta öğretim kurumundan mezun olmuş ve üniversitede ortak yabancı dil derslerini okumak durumunda olan öğrencilerin, farklı düzeyde bilgi donanımlarına sahip olmaları üniversitedeki yabancı dil derslerinde başarı düzeylerini etkilemektedir." şeklinde açıklama yapmışlardır. Bu durumu "E6: Temel kavramları öğrettikleri için dersleri faydalı bulmuyorum." ve "T4.2: Derslere katılım çok düşüktü. Çünkü, temel gramer bilgileri anlatıldığından arkadaşlarımız dersleri önemsemiyor." şeklinde ifade etmişlerdir. Ayrıca aynı araştırmada yüz yüze eğitim alan öğrenciler, öğretim görevlisinin akademik bilgisini İngilizce dersi için yetersiz bulmaktadır.

İngilizce dersinin içeriğine yönelik olumlu öğrenci görüşleri her iki grupta da yer almaktadır. Öğrenciler, konuların basit olmasından dolayı memnuniyet duymaktadır. Ancak bu durum kısa vadede öğrenciyi mutlu etse de uzun vadede dersin niteliğini düşürerek, İngilizce öğrenilememesine neden olmaktadır. İçeriğin kolay olmasının dersin niteliğini düşürdüğünü "T5: İçerik te yer alan konular, sorulan sorular çok kolay. Zor olmasını istemiyoruz ama bu kadar basit olunca da dersin bir önemi kalmıyor." şeklinde ifade etmektedir. Öğrenciler, İngilizce ders içeriğinin konuşmaya yönelik olarak yeniden düzenlenmesini önermektedir. Yabancı dil öğretiminde amaç, öğrencileri seviyelerine uygun olarak bir dili kullanabilir duruma getirmektir (Tok ve Arıbaş, 2008, s. 208). Bu amaç, ders içeriğinin konuşmaya yönelik olarak düzenlenmesi önerisinin yerinde bir öneri olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Görüş belirten öğrencilerden "F10: Keşke içerikte gramma, kavramlar vs. ezberletmek yerine İngilizce konuşmayı öğretecek şekilde dersler verilseydi belki, yabancı dil (İngilizce) sahibi olabilirdik." ifadesini kullanmıştır. Buna ek olarak öğrenciler alanlarına katkı sağlayacak, daha akademik ve zorlayıcı konulara İngilizce ders içeriğinde yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Ders işlenişi (eğitim durumu);

Zorunlu ortak dersleri yüz yüze ve uzaktan eğitim uygulaması ile alan öğrencilerin yabancı dil dersinin ders işlenişi (eğitim durumu) ile ilgili görüşleri Tablo 4' te yer almaktadır.

Tablo 4. Zorunlu Ortak Dersleri Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitim Uygulaması Yoluyla Alan Öğrencilerin, Yabancı Dil Dersinin İşlenişi (Eğitim Durumu) ile İlgili Görüşlerinin Karşılaştırılması

Uzaktan Eğitim Alan Öğrencilerin Zorunlu Ortak Derslerden Yabancı Dil Dersinin İşlenişi (Eğitim Durumu) ile İlgili Görüşleri				Yüz Yüze Eğitim Alan Öğrencilerin Zorunlu Ortak Derslerden Yabancı Dil Dersinin İşlenişi (Eğitim Durumu) ile İlgili Görüşleri								
Tema	Alt Tema	Kod	f	Ara Toplam	Toplam	Tema	Alt Tema	Kod	f	Ara Toplam	Toplam	
Olumsuz görüşler	Öğretim elemanı	Öğretim elemanının olmaması	4	10		Olumsuz görüşler	Öğretim elemanı	Derslerin düz anlatım şeklinde işlenmesi	6	14		
		Ders işlenmemesi	2					Yalnızca kitaptan anlatılması	3			
		Video anlatımların verimsiz olması	1					Öğretim elemanının yeterli olmaması	2			
		Öğretim elemanlarının tek tip konuşarak ders anlatması	1					Bu dersler önemsiz görüldüğü için öğretim elemanı tarafından derslere fazla değer verilmemesi	2			
		Derslerin önemsenmeden anlatılıyor olması	1					Ezberci eğitim yapılması	1			
	Sadece diksiyonu düzgün birisinin verilen fasikülleri okuması	1										
	Videolar	Yeterli olmaması	3	7			Olumsuz görüşler	Dersler	Yeterli olmaması	9	13	27
		Ortalama bir ders kalitesine sahip olması	1									
		Sanal ortamda izlenildiğinden bir süre sonra öğrencilerin sıkılması	1									
		Ders videolarını izlenmemesi	1									
Öğrencilerin sadece internet üzerinden kendi istek ve arzusuyla videoları izliyor olması		1										
Materyaller	Öğrencilerin sadece notları çıkartarak ders çalışması	2	5	22	Olumlu görüşler	Öğretim elemanı	Yüzeysel bir eğitim olması	4	7	9		
	Kullanılan materyallerin çok az olması	2										
	Derslerin fotokopi aracılığıyla işlenmesi	1										
Olumlu görüşler	Videolar	İyi olması	2	5	7	Olumlu görüşler	Öğretim elemanı	Öğretim elemanlarının bilgisi ve öğreticiliğinin yeterli olması	3	7	9	
		Videoların hem görsel hem işitsel olmasının öğrenimi kolaylaştırması	1					Öğretim elemanlarının güncel öğretim tekniklerini kullanarak dersi olabildiğince zevkli hale getirmek için çaba göstermesi	2			
		Renkli, resimli, örneklerin dikkat çekici olması	1									
		Basit, kolay, anlaşılır olması	1									

Öğretim elemanı	Ekrandaki kelimeleri telaffuz ederek düzgün konuşmamıza katkıda bulunuyordu	1			Dersler	Öğretim elemanlarının derse katılım için öğrencileri teşvik etmesi	2			
	Öğretmenler güler yüzlü ve ses tonları etkiliydi	1				Kısmen verimli olması	2			
			2					2		
Durum betimlemesi	Pdf, kitap ve cd ile işlenmesi	3			Durum betimlemesi	Materyaller kullanılması	4			
	Online işlenmesi	1				Slaytlar kullanılması	2			
	Video izlenmesi	1				Kitap ve CD' ler kullanılması	1			
			5	5				7	7	
Öneriler	Konuşma ve yazmaya yönelik faaliyetler artmalı	1			Öneriler	Dersler daha çok pratiğe yönelik olmalı	1			
	Kelimeler farklı kağıtlara yazılarak anlatılmalı	1				Ses kaydı dinletilmeli	1			
	Dersler pratikler üzerinden ilerlemeli	1				Konular çok basit de olsa tüm konular bol görsel ve pratikle öğretilmeli	1			
	Video ve testlerle devam edilmeli	1				Daha önem verilmeli	1			
			4	4		Öğrencilerin unutacakları bilgileri ezberletmek yerine bu konular öğrencilere sevdirmeli ve gelecek hayatında kullanılacak şekilde olmalı	1			
								5	5	
Toplam		38	38	38	Toplam			48	48	48

Tablo 4'teki veriler incelendiğinde ders içeriği boyutunda olduğu gibi ders işlenişi boyutunda da öğrencilerin olumsuz görüşleri diğer temalara göre daha yüksektir ve olumlu görüşlerin frekansının yaklaşık üç katıdır. Ayrıca yüz yüze eğitim alan öğrencilerde hem olumsuz görüşlerde hem de olumlu görüşlerde ğretim elemanı alt temasının frekansı daha yüksektir. Öğrenciler ğretim elemanının mesleki bilgisinin yeterliliğine odaklanmaktadır. Mesleki bilginin içeriği incelendiğinde ğretim yöntemleri ve teknikleri konusuna vurgu yaptıkları grlmektedir. Uzaktan eğitim alan öğrencilerde ise olumlu görüşlerin temel nedeni ğretim elemanından bağımsız olarak yalnızca videoların etkililiğiyle ilgilidir.

Her iki gruptaki öğrenciler, ders işlenişinin yeterli olmadığını düşünmektedir. Öğrencilerin görüşlerine göre yabancı dil dersinin yeterli olmamasının sebebi derslerin önemsenmeden, yüzeysel bir şekilde işleniyor olmasıdır. Ayrıca yüz yüze eğitim alan öğrenciler derslerin düz anlatım yöntemiyle, ezberci bir şekilde anlatıldığını belirtmişlerdir. Uzaktan eğitim alan öğrenciler, ders anlatımlarının yer aldığı videolardan şikyet etmekte ve videoların düz anlatım yöntemiyle anlatılmasının videoları dinlerken sıkılmalarına neden olduğunu belirtmektedir. Konuyla ilgili M5: “*ğretim elemanları videolarda sadece önlerindeki fasikülleri okuyor, izlerken sıkılıyor.*” ve T3: “*ğretim elemanları tek tip ses tonuyla dersleri anlatıyor.*” şeklinde açıklama yapmışlardır. Öğretim elemanları, yüz yüze eğitimde en çok kullandıkları ğretim yöntemi olan düz anlatım yöntemini, uzaktan eğitim videolarında kullanmaya devam etmişlerdir. nk eğitimciler, yeni bir teknoloji ile karşılaştıklarında, bu teknolojiyi genellikle önceki deneyimlerine ve inançlarına paralel olarak kullanma eğilimindedirler (Yıldız, 2015, s. 10). Bu durum ise öğrencilerin videoları sıkıcı bulmasına sebep olmuştur. Uzaktan eğitim alan öğrenciler kullanılan materyallerin az olduğunu belirtmekte ve genellikle derslere, kendi notları, PDF'ler ve fotokopiler de yer alan ders notları, kitaplar vb. materyaller üzerinden çalıştıklarını belirtmişlerdir. Yüz yüze eğitim alan öğrenciler ise ders işlenişinin yeterli olmadığını ve yüzeysel olduğunu düşünmektedir.

Yüz yüze eğitim alan ve olumlu görüş belirten öğrenciler ğretim elemanlarının farklı ğretim yöntemleri kullanarak dersi olabildiğince zevkli hâle getirdiklerini belirtmişlerdir. F4.11: “*Her ne kadar dersi yetersiz bulsam da işleniş bakımından derse giren ğretim elemanının ders işleyişi yeterliydi. Güncel ğretim tekniklerini olabildiğince kullanmaya çalıştı ve dersi daha zevkli, anlaşılır hale getirebilmek için elinden geleni yaptığımı düşünüyorum.*” şeklinde ifade etmiştir. Uzaktan eğitim alan öğrenciler, görsel ve işitsel olarak iyi hazırlanan videoların öğreticiliğinin iyi düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Ersoy (2015, s. 104) tarafından yapılan araştırmada da, bu araştırmada olduğu gibi, araştırmanın yapıldığı dönemde dersi alan öğrencilerin derste kullanılan ve ğretim elemanları tarafından geliştirilen içeriği ilgi çekici bulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ersoy'un bu bulgusu araştırmanın bulgusuyla benzerlik göstermektedir.

Her iki grupta yer alan öğrenciler yabancı dil dersinin kuramsal olarak anlatılması yerine, konuşma ve pratiğe yönelik anlatılması önerisinde bulunmuştur. Yaman (2015, s. 276) tarafından yapılan araştırmanın bulgularında, İngilizce dersinde öğrencinin dil becerilerini düşük seviyede bile olsa geliştirebilmesi için etkin olarak cümleler ve paragraflar yazması, kelime alıştırmaları yapması, telaffuzla ilgili sözlü denemeler yapması gerekli olduğu belirtilmiştir. Ayrıca yüz yüze eğitim alan öğrenciler, konuların günlük hayatta kullanılabilir şekilde anlatılmasının daha uygun olacağını düşünmektedir. F4.9: "*Dersler ezberletilmek yerine, mezuniyetten sonra iş hayatımızda kullanabileceğimiz şekilde eğlenceli bir şekilde öğretilmelidir.*" ifadesiyle öğrenci derslerin pratiğe yönelik olarak işlenmesini önermektedir.

Ölçme ve Değerlendirme;

Zorunlu ortak dersleri yüz yüze ve uzaktan eğitim uygulaması ile alan öğrencilerin yabancı dil dersinin ölçme ve değerlendirmesi ile ilgili görüşleri Tablo 5' te yer almaktadır.

Tablo 5. Zorunlu Ortak Dersleri Uzaktan ve Yüz Yüze Eğitim Uygulaması Yoluyla Alan Öğrencilerin, Yabancı Dil Dersinin Ölçme ve Değerlendirmesi ile İlgili Görüşlerinin Karşılaştırılması

Uzaktan Eğitim Alan Öğrencilerin Zorunlu Ortak Derslerden Yabancı Dil Dersinin Ölçme Değerlendirme İşlemleri ile İlgili Görüşleri				Yüz Yüze Eğitim Alan Öğrencilerin Zorunlu Ortak Derslerden Yabancı Dil Dersinin Ölçme ve Değerlendirme ile İlgili Görüşleri								
Tema	Alt Tema	Kod	f	Ara Toplam	Toplam	Tema	Alt Tema	Kod	f	Ara Toplam	Toplam	
Olumsuz görüşler	Zorluk düzeyi	Çok basit olması	8			Etkililik	Öğrencilerin bilgi düzeyini ölçmek için uygun olmaması		8			
		Çok temel ve ilköğretim düzeyinde bilgilerin ölçüldüğünden öğrencilerin sınavları formalite olarak nitelendirmesi	3					Yetersiz olması	4			
		Sınav basit olduğu için ölçücü olmaması	1					Öğretilenlerle değerlendirme paralel olmadığı için gerçek başarının ölçülememesi	2	14		
	Etkililik	Optik okuyucu tarafından değerlendirildiği için kolay ama faydasız bir değerlendirme olması	1	13		Olumsuz görüşler	Zorluk düzeyi	Sınavların da, dersler gibi basit ve ölçmeye uygun olmaması	3		3	
		Bir fayda sağlamaması	5					Diğer	Puanlamanın çok düşük olması	1		
		Ölçme ve değerlendirme olarak sadece sınavdaki başarı esas alındığı için öğrencilerin öğrenip öğrenmediğinin ölçülememesi	3				Test, yazılı gibi yollarla başarı ölçümünün öğrenciyi derslerden soğutması		1			
		Yeterli olmaması	2						2			
		Yapılan faaliyetler, testler, sınavlar nitelikli bir ölçmeye uygun olmaması	2						19			
		Uzaktan eğitimin başarıyı azaltması	1	13								
		Diğer	Muafiyet sınavları zor, uzaktan eğitim sınavlarının kolay olmasının adaletsizliğe neden olması	1			2	28				

		Öğrencilerin geçme mecburiyetinden dolayı katıldığı sınavlar olması	1						
Olumlu görüşler	Zorluk düzeyi	Sınavların gayet iyi düzeyde olması	4						
		Kolay olduğu için sınavların öğrencilere katkı sağlaması	1						
		Ders uzaktan olduğu için soruların zor olmaması	1	6					
	Etkililik	Öğrencilerin sınavları yeterli bulması	2						
		Sınavlar öğrencilerin ders hakkında daha çok bilgi sahibi olmasını sağlaması	1						
		Yazılı sınavın uygun olması	1						
		Pekiştirmesinin iyi olması	1	5	11				
Durum betimlemesi		Sınavda çıkmış sorular sorulması	1						
		Başarı oranının yüksek olması	1						
		Kolay sınav sorularıyla değerlendirme yapılması	1						
		Vize ve final sınavları şeklinde yapılması	1						
		Derste çözülen soruların aynılarının sınavlarda da yer alıyor olması	1						
		Düşük puanla derslerin geçilebilmesi	1	6	6				
Öneriler		Sorular bir üniversite öğrencisinin İngilizce düzeyi bu soruların çok üzerinde olmalı	1						
		Değerlendirme daha nitelikli olmalı	1						
				3	3				
	Olumlu görüşler	Uygunluk	Öğrencilerin başarısının ölçülmesinde vize ve final sınavının yeterli olması				10		
			Doğru değerlendirme yapılması			1		11	
Zorluk düzeyi		Konuları kapsayan kolay bir sınav olması				3			
		Sınavların, ne öğrenciyi ne de öğretim görevlisini yormayacak tarzda yapılması			1		4	15	
Durum betimlemesi		Vize- final yapılması				5			
		Klasik ölçme araçları kullanılması				2			
		Ortak sınav yapılması				1			
		Genelde, sınav ve sözlü sınav şeklinde değerlendirme yapılması				1			
		Şansa dayalı bir değerlendirme sistemi olması				1			
		Sınavların test olması				1	11	11	
Öneriler		Dil becerilerini ölçmeye yönelik bir yöntem seçilmeye çalışılmalı				2			
		Sadece yazılı sınav olmamalı				1			
		Sözlü olarak ve doğaçlama yöntemi ile de değerlendirme yapılmalı				1			
		Değerlendirmeler test olduğu için önemsenmiyor bu değiştirilmeli				1			
		Pratik ve yazılı yoklama sınavlarla değerlendirme yapılmalı				1			
		Yazılı sınav çoktan seçmeli olmalı ve geçerliliği, güvenilirliği yüksek tutulmaya çalışılmalı				1	8	8	

Daha fazla grammer ve bilgi y¼kl¼ olmalı	1				Daha yüksek başarı için kaliteli bir eğitim yapılmalı	1		
Toplam	48	48	48	Toplam		53	53	53

Tablo 5'te yer alan veriler incelendiğinde her iki gruptaki öğrencilerin olumsuz görüşleri diğer temalara göre daha yüksektir. Ancak ders içeriği ve işlenişı boyutlarında olduğu gibi bu boyutta frekanslar arasındaki fark çok fazla değildir ve yaklaşık iki kattır. Bu durumun nedeni sınavların öğrencilerin seviyelerine göre basit olmasıdır. Çünkü öğrencilerin bir kısmı sınavları zorlanmadan geçebildiklerinden dolayı memnuniyet duyarken; diğer kısmı başarıyı ölçmek için yapılan bu sınavları, düzeylerinin altında olduğundan faydasız bulmaktadır. Yaman (2015)' da İngilizce dersinde yapılan ölçme ve değerlendirme uygulamasını karşılaştırarak benzer bulgulara ulaşmıştır. Yaman (2015, s. 977) tarafından yapılan araştırmada, yüz yüze eğitimde, ödev ve performansın da değerlendirmeye dâhil edilebildiğini ancak uzaktan eğitimle okutulan yabancı dil dersinde uygulanan ölçme ve değerlendirmenin yalnızca çoktan seçmeli sorularla yapıldığından dil becerilerini ölçmede yeterli olmadığını belirtmiştir.

Yüz yüze eğitim alan öğrencilerin yabancı dil dersinde yapılan ölçme ve değerlendirme ile ilgili bir diğer problemi yapılan sınavların türü ve puanlamasıdır. Öğrenciler test tekniği ile yapılan ölçme ve değerlendirmenin uygun olmadığını belirtmiştir. Lee (2000) uygulanan testlerin zamana, kişiye, yöneticilere, test değerlendiricilerine göre uygun olması gerektiğini belirtmiştir. Bu bilgi ışığında öğrencilerin olumsuz görüşlerinin nedenin sınav türü değil, test tekniğinin doğru uygulanmayışından kaynaklandığı ortaya çıkmaktadır. Lee (2000) tarafından yapılan araştırmaya göre testler, öğretimi sınırlamamalı, tarafsız olmalı, zorluk derecesi ayarlanmalıdır.

Her iki grupta da yer alan öğrencilerin bir kısmı yukarıdaki görüşlerin aksine sınavların basit olmasını beğenmekte ve bu durumu başarının ölçülmesi için yeterli bulmaktadır. Hatta bazı öğrenciler basit olan sınavların öğrendikleri bilgileri pekiştirdiğini düşünmektedir. Yüz yüze eğitim alan H4.1: "*Ölçme ve değerlendirme basitti, bilgi ve başarının ölçülmesi için yeterliydi. Beni yormadığı için memnunum.*" ve E4.3: "*Sınavlar oldukça basitti. Zaten hocalarımız notlarda sıkıntı yaratmıyorlardı.*" ifadeleriyle durumu betimlemişlerdir. Yüz yüze eğitim alan öğrenciler, ölçme ve değerlendirmenin doğru bir şekilde yapıldığını ve ders içeriğini kapsayan konuların sınavlarda yer aldığını belirtmektedir.

Uzaktan eğitim alan öğrenciler, sınavlarda derslerde çözülen ya da önceki yıllarda sorulan soruların yer aldığını, bu durumun sınavları formalite olarak algılamalarına neden olduğunu belirtmişlerdir. Bu durumu, uzaktan eğitim alan öğrencilerden F4: "*Değerlendirmeler basit sorulardan oluşan test tekniğiyle yapıldığından önemsemiyorum.*" ve H4: "*Sınavların yeterli olmadığı kanısındayım. Sınavlar, ne öğrenciyi ne de öğretim elemanını yormayacak tarzda sırf dersi almış olmak için alınan ve sınavına girilen derslerdir.*" şeklinde ifade etmişlerdir. Yaman sınavların ve uzaktan eğitim derslerinin formalite olarak algılanmasını önlemek için çalışmasında birkaç öneride bulunmuştur. Yaman (2015, s. 977), uzaktan eğitim sisteminde en azından öğrencilerin dersleri takip düzeyleri ve İnternet üzerinden

belirli aralıklarla verilecek olan ödevlere ilişkin performansları değerlendirmeye katılması gerektiğini belirtmektedir. Yüz yüze eğitim alan öğrenciler sınavların test ya da sözlü sınavlar şeklinde olabildiğini belirtmişlerdir.

Ölçme ve değerlendirme ile ilgili önerilerde öğrenciler, sınavların zorluk düzeyinin oldukça altında olduğunu ve bu sorunun sınavların zorluk düzeyini yükselterek giderilmesi gerektiğini düşünmektedir. Ayrıca, sınavların daha çok bilgi yüklü olmasını istemektedirler. Yüz yüze eğitim alan öğrenciler ise bu temada sadece çoktan seçmeli sınavlar şeklinde yapılmasını doğru bulmaktadır. Dil becerilerini ölçmeye yönelik, sözlü sınavların da yabancı dil dersinde uygulanan ölçme ve değerlendirme uygulamalarının arasında yer alması gerektiğini düşünmektedirler. Ayrıca öğrenciler, bu durumun dersin daha çok önemszenmesini sağlayacağını da belirtmiştir.

2. İkinci Alt Amaca Yönelik Bulgular

Uzaktan eğitim alan öğrencilerin bu dersin öğretim uygulamasına yönelik önerileri Tablo 6'da sunulmaktadır.

Tablo 6. Uzaktan Eğitim Alan Öğrencilerin Bu Dersin Öğretim Uygulamasına Yönelik Önerileri

Tema	Gerekçeler	f	Toplam
Dersler eğitim programından kaldırılmalı	Gereksiz olması	4	12
	Ortaöğretimde aynı derslerin yer alması	2	
	Verimin yok denecek kadar az olması	2	
	Öğrenciye fazladan sorumluluk yüklemesi	2	
	Öğrencilerin lisede aynı dersleri alıyor olması	1	
	Öğrencilerin alanıyla ilgili olmaması	1	
Yüz yüze eğitim olmalı	Derslerin konunun uzmanı tarafından anlatılmasının daha faydalı olması	8	10
	Öğrenci ve öğretim elemanı karşılıklı iletişim kurabildiği için derslerin daha faydalı olması	1	
	Yüz yüze eğitimin derslerin anlaşılır olmasını sağlaması	1	
Dersler uygulamalı olmalı	Öğrenilenlerin bir ömür boyu akılda kalıcı olması	2	4
	Daha etkili öğrenmeyi sağlaması	1	
	Daha kolay öğrenme sağlaması	1	
Ödev hazırlanmalı	Öğrendiklerimizi pekiştirmemize yardımcı olması	1	3
	Daha faydalı olması	1	
	Yeterli olması	1	
Senkron eğitim verilmeli	Öğrencilerin elinde sınava hazırlanırken biraz da kaynak birikmiş olması	1	3
	Öğrencilerin sorularını cevaplandırabilmesi	1	
	Öğretim görevlisiyle iletişim bilgilerin kalıcılığını ve devamlılığını sağlaması	1	
Drama yöntemi kullanılmalı	Öğrenmeyi daha etkili ve zevkli hale getirmesi	1	2
	Bilgilerin kalıcı olması	1	
Gezi gözlem yapılmalı	Gidip görülen yerlerle ilgili bilgiler daha kalıcı olması	1	2
	Derslerin daha verimli geçmesi	1	
Sadece sınav yapılmalı	Zaten on iki yıllık eğitimde öğrenilen bilgiler olmasından sınavın yeterli olması	1	1
Yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitim birlikte olmalı	Uzaktan eğitimle temel konuların aktarılması, sonrasında yüz yüze eğitimle öğrencilerin anlamadığı yerlerin aydınlatılması, cevaplandırılması	1	1
Toplam		38	38

Tablo 6'daki veriler incelendiğinde uzaktan eğitim alan öğrencilerin çoğunluğu, zorunlu ortak derslerin eğitim programlarından kaldırılması gerektiği görüşüne sahiptir. nkn öğrenciler, bu derslerin gereksiz olduğunu ve daha öncesinde aldıkları dersler olduğundan verim sağlayamadıklarını düşünmektedir. Öğrencilerin uzaktan eğitim uygulamasına yönelik bu algılarının sebebine ve üzüm önerisine İşman, Dabaj, Altınay ve F. Altınay (2004) tarafından yapılan araştırmada yer verilmiştir. Bu araştırmada, öğrencilerin uzaktan eğitime ilişkin algıları ile kullanılan içerik arasında yüksek bir ilişki olduğu belirlenmiş ve buna göre uzaktan eğitim yapan kurumların kullanılan içeriğe daha çok zen göstermesi ve uzaktan eğitime uygun içeriklerin geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. F5: *“Olmaması daha uygun olabilir. nkn ortaöğretimde aynısı gösterildi.”*, E8: *“Direk işlenmeyebilir. nkn zaten ilkokuldan bu yana bu dersleri alıyoruz ve hala faydası olmuyor. Kaldırılın daha iyi.”* ifadeleriyle ders içeriğinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Ayrıca ğrencilerin önemli bir çoğunluğu yabancı dil dersinin konunun uzmanı tarafından, yüz yüze eğitim uygulamasıyla yapılması gerektiğini düşünmektedir. nkn O'malley ve McCraw (1999) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre, öğrencilerin çoğu uzaktan eğitimi etkili bulmamakta ve yüz yüze eğitimle daha iyi öğrendiklerini düşünmektedirler. Öğrencilerin bu konudaki orijinal ifadelerinde F4: *“ Yüz yüze olması daha faydalı olurdu. nkn kişiler karşılıklı olarak iletişim kurduğunda daha faydalı olur.”* ve F6: *“Alanla ilgili eğitim ğretim görevlisinin dese girmesi gerekli. nkn anında soru cevap alabilmeli. Daha verimli olacağını düşünüyorum.”* ifadeleriyle yüz yüze eğitimin daha etkili olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

Derslerin uygulamalı yapılması gerektiğini düşünen öğrenciler, derslerin uygulamalı olmasının kalıcılığa katkı sağlayacağı görüşündedir. Ayrıca derslerin senkron veya uzaktan ve yüz yüze eğitimin birlikte olduğu bir ğretim yöntemiyle yapılmasını isteyen öğrencilerin bu yöntemleri istemelerindeki ortak neden ğretim elemanı ile rahat bir şekilde iletişim kurarak sorularına cevap alabileceklerini düşünmektedir. zgl, Sarıkaya ve ztrk (2017) tarafından yapılan araştırmada da, öğrencilerin yüz yüze eğitim beklentisi içerisinde oldukları, haftada en az bir ders saati de olsa yüz yüze eğitim almak istedikleri belirlenmiştir. Öğrenciler, drama ve gezi gözlem yöntemleriyle derslerin eğlenceli hâle getirilmesinin daha verimli ve kalıcı olacağı görüşündedirler. Öğrenciler, bu derslerin içeriklerinin daha önce öğrendikleri konulardan oluştuğunu, bu nedenle de sadece bu derslerin sınavlarında başarılı olmanın yeterli olması gerektiğini düşünmektedirler.

Yüz yüze eğitim alan öğrencilerin bu dersin ğretim uygulamasına yönelik nerileri Tablo 7'de sunulmaktadır.

Tablo 7. Yüz Yüze Eğitim Alan Öğrencilerin Bu Dersin Öğretim Uygulamasına Yönelik Önerileri

Tema	Kod	f	Toplam
Ödev verilmeli	Öğrencinin derse olan ilgisini artırılmalı	2	
	Öğrencinin başarısını arttırmaya teşvik edilmeli	1	
	Dersler daha anlaşılır olmalı	1	4
Uzaktan eğitim yapılmalı	Öğrenciler kendisi çalışarak da öğrenebileceği dersler olması	1	
	İsteyen öğrenci istediği videoları izleyebilmeli	1	
	Anlaşılmayan konuların geri dönölüp tekrar izleyebilme imkânı olmalı	1	3
Bu dersler kaldırılmalı	Önceki bilgilerin üstüne yeni bilgiler katmaması	1	
	Sadece not ortalamasına etki eden dersler olarak görülmesi	1	
	Derslerin katkı sağladığının düşünülmemesi	1	3
Uygulamalı eğitim verilmeli	Daha başarılı bir öğrenme yöntemi olması	1	
	Sıralarda eğitim görmek yerine, alanda çalışma yapmanın öğrencilere tecrübe kazandırması	1	
	Sadece teori olarak öğrenilmesinden ziyade pratik yaparak hayatta kullanılabilmesi	1	3
Grup çalışması yapılmalı	Verimi artırması	1	
	Öğrencinin bilgisinin daima güncel kalması	1	
	Öğrencinin aktif olması	1	3
Yüz yüze ve uzaktan eğitim birlikte verilmeli	Yüz yüze eğitimle eksik kalan konular uzaktan eğitimle tamamlanabilmesi	1	
	Öğretim görevlisi ile öğrencinin sürekli iletişim halinde kalması	1	
	Öğrencilerin evde öğrendiklerini okulda pekiştirmelerinin kalıcılığı artırması	1	3
Senkron eğitim verilmeli	Öğrenciler, öğretim görevlilerine soru sorabilmeli	1	1
Geziler yapılmalı	Teknik gezilere daha çok ihtiyaç olması	1	1
Sadece sınav yapılmalı	Belirlenen konuyu öğrenciler etraflı bir şekilde araştırıp kendini geliştirebilmeli	1	1
Toplam		22	22

Tablo 7'deki veriler incelendiğinde yüz yüze eğitim alan öğrencilerin büyük çoğunluğu ölçme ve değerlendirmenin ödev şeklinde yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrenciler bu durumun derse olan ilgilerini arttıracakı düşünölmektedir. Bu konudaki orijinal ifadelerde E4.7: "Ödev verilmesi olabilir. Çünkü derse olan ilgisini arttırmak ve başarı oranını arttırmak için teşvik edebilir." ifadeleriyle düşüncesini dile getirmiştir.

Ayrıca öğrencilerin dikkate alınması gereken bir çoğunluğu da farklı eğitim uygulaması önerilerini uzaktan eğitim, uygulamalı eğitim, grup çalışması, yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitimin bir arada uygulandığı eğitim şeklinde sıralamışlardır. Öğrenciler bu şekilde daha verimli ders işlenebileceği ve daha kalıcı bilgilere sahip olacakları düşünölmektedirler. Balaban (2012, s. 33) tarafından yapılan araştırmanın bulguları da, lisans, yüksek lisans seviyesindeki programlar eş zamanlı (senkron) ve eş zamansız (asenkron) eğitim modelleri birlikte kullanılmalı şeklinde öneride bulunulmuştur. Çünkü asenkron derslerle yürütölen uygulamaların mutlaka eş zamanlı derslerle ve düzenli aralıklarla gerçekleştirilecek hoca-öğrenci buluşmalarıyla desteklenmesi ve dolayısıyla

etkileşim boyutunun göz ardı edilmemesi de bu sürecin olmazsa olmazlarından (Al ve Madran, 2004). Öğrencilerin bu konudaki orijinal ifadelerinden F4.9: “Eğitim yüz yüze olmalıdır belki günümüzde teknolojinin gelişmesiyle klişeleşebilir ama eğitim canlı canlı öğretmenin ve öğrencinin göz göze geldiği birbiriyle aynı ortamı paylaştıkları yerde en iyi şekilde anlam bulur. Bunun dışında olacak bir eğitim uygulaması düşünemiyorum.”, F4.11: “Aklıma ilk gelen örnek aslında bir bakıma yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitim bir karması olan ters-yüz eğitim (Flipped Classroom) olabilir. Çünkü bu öğretim uygulamasında öğrenciler teknolojiyi aktif olarak kullanıyor ve eğitime katıyor ayrıca öğretmenle sürekli iletişim halinde kalıyorlar. Ayrıca evde öğrendiklerini okulda pekiştiriyorlar bu da öğretimde kalıcılığı sağlıyor. Öğretmenlerini ertesi gün derste göreceğ olmaları ise öğrencilerin üzerinde ödevlerini yapma ya da verilen videoları izleme konusunda bir gizil baskı unsuru oluşturuyor” ifadesiyle öğretim uygulaması önerilerinin nedenlerini açıklamışlardır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Ülkelerin artan nüfuslarını nitelikli ve hızlı bir şekilde eğitebilmek için birçok avantajıyla dikkat çeken uzaktan eğitim, ancak ilkelere uygun tasarlandığında ve uygulandığında etkisi olacaktır. Mart 2020 tarihinden itibaren ülkemizdeki korona salgını nedeniyle bugünlerde eğitimin tüm kademelerinde zorunlu olarak ve geçici olmak kaydıyla uygulanan uzaktan eğitimin bir süre sonra koşullar normale dönmüş olsa da eskisinden daha yaygın olarak devam edeceği bir gerçektir. Yabancı dil dersini hem uzaktan hem de yüz yüze eğitim uygulaması ile alan öğrencilerin görüşleri incelendiğinde öğrencilerin derslerin içeriği, ders işlenişi (eğitim durumu) ve değerlendirme boyutlarında problemleri olduğu belirlenmiştir.

Araştırmanın bulgularına göre asıl sorunun öğretim uygulamasının türünden kaynaklanmadığı, öğretim uygulamasının tasarımından kaynaklandığını ortaya çıkarmaktadır. Ancak bu öğrencilerin uzaktan ve yüz yüze eğitim algısını olumsuz etkilemekte ve özellikle yeni karşılaştıkları uzaktan eğitimin verimsiz bir öğretim uygulaması olarak algılanmasına sebep olmaktadır. Öğrencilerin bu algıları uzaktan eğitim derslerine katılım oranını azaltmaktadır. Eygü ve Karaman (2013, s.44)'nın araştırma sonuçlarında çevrimiçi uzaktan eğitim programlarındaki öğrencilerin kendilerini gruba ait hissetmeleri, sosyal olarak izolasyonlarını önlemek için sohbet, tartışma panosu, özel mesajlaşma ya da yüz yüze etkileşim gibi çeşitli bileşenlerle etkileşime girmelerini sağlamanın önemli bir unsur olduğu bulunmuştur. Etkileşim içerisinde olan öğrenciler eğitime katılmaya daha gönüllü olacak ve zaman içerisinde oluşan yalnızlık hissi sonucunda programı terk etmeye yönelmeyecektir. Ayrıca bulgular incelendiğinde uzaktan eğitim uygulamasının öğrencilerin sorularına cevap bulamadığı bir öğretim uygulaması olduğu ortaya çıkmıştır. Bu nedenle öğrenciler önerilerinin tamamında öğretim elemanı ile rahat bir şekilde iletişim kurabilecekleri öğretim uygulamalarını tercih etmişlerdir.

Öğrencilerin her iki grupta da ders içerikleri ile ilgili iki temel problemi vardır. Bunlardan birincisi ders içeriklerinin üniversite düzeyine göre basit ve yetersiz olmasıdır. İkinci problem ise yüz yüze eğitim uygulamasında yer alan ders içerikleri, uzaktan eğitim videosuna uyum sağlayacak şekilde yenilenmeden, ders içerikleri aynı kalarak uzaktan eğitim videoları hazırlanmasıdır. Bu problemlerin çözümlenebilmesi için öğretim elemanlarının da bu süreçte ders içeriği hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alması gerekmektedir. Nitekim İşman (2011, s.210)'ın çalışmasında yer alan bulgularda, eğitim-öğretim hizmetleri sunan öğretmenlerin uzaktan eğitim teknolojileri ile ilgili çok az bilgi sahibi olduklarını, bunun nedenle eğitimcilerin ve öğretmenlerin, uzaktan eğitim teknolojileri hakkında bilgilendirilmeleri, bilgilerini sürekli olarak geliştirmeleri ve eğitim-öğretim ortamlarında kullanmalarının zorunluluk haline geldiğini belirtmektedir. Çünkü her iki eğitim uygulamasının da etkili ve nitelikli olabilmesi için öğretim uygulamaları için bilimsel bilgilere dayalı olarak program geliştirilmeli ve alan uzmanları tarafından tasarlanmalı, pilot uygulamaları yapılmalı ve gerekli düzenlemeler tamamlandıktan sonra uygulamaya geçilmelidir.

Öğrencilerin ders işlenişi (eğitim durumu) boyutunda yaşadığı problem öğretim elemanlarının her iki grupta da öğrencilerin pasif olduğu öğretim yöntemleriyle ders işlemeleridir. Öğretim elemanları, ders işleyecekleri öğretim uygulamasına uyum sağlayacak öğretim yöntem ve teknikleri tercih etmelidir. Öğretim elemanlarının bu tercihi yapabilmesi için gerekli öğretmenlik meslek bilgi ve becerisine sahip olması gerekmektedir. Bu öğretmenlik meslek bilgisi ise çalıştıkları kurumlar tarafından verilecek hizmet içi eğitimlerle öğretim elemanlarına kazandırılmalıdır.

Öğrencilerin değerlendirme boyutunda yaşadıkları problem sınavların güçlük ve ayırt edicilik düzeyinin düşük olmasıdır. Öğrenciler değerlendirmenin süreç değerlendirmesi şeklinde yapılmasını önermektedir. Öğrenciler bu problemin çözümü ile ilgili isabetli bir saptamada bulunmuştur. Çünkü süreç değerlendirmesinde öğrencilerin etkinlikleri biçimlendirme ve davranış geliştirmeye yönelik ara değerlendirme sonuçları öğretim süreci içerisinde kontrol edilebileceğinden öğrencilerin başarısıyla ilgili tutarlı ve yerinde bir karara varılabilecektir.

Gazi Üniversitesi'ndeki uzaktan eğitim uygulamasındaki problemlerin giderilebilmesi için uygulamalar eş zamanlı yapılmalı veya yapılan eş zamansız uygulamalar yüz yüze eğitimlerle desteklenmelidir. İletişim teknolojilerinin öğrenme-öğretme ortamlarında kullanılması her zaman, iletişimin niteliğini arttırmakta ve öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir (Harasim, Hiltz, Teles, 1996 ve İşman, 2011).

İngilizce dersinin içerik, ders işlenişi (eğitim durumu) ve değerlendirme boyutlarıyla ilgili problemler çözümlenmedikçe hangi öğretim uygulaması (yüz yüze eğitim, uzaktan eğitim, ters yüz öğrenme, harmanlanmış öğrenme vb.) kullanılırsa kullanılsın öğrenciler bu derslere karşı olumsuz

tutumlarını devam ettirecekler ve bu dersleri üniversite eğitim programlarında yer alan gereksiz dersler olarak algılayacaklardır.

Toplumun üniversitelerden beklentileri dikkate alındığında yabancı dil dersinin yalnızca bir 51 dersi olarak değerlendirilmesi üniversitelerde eğitimin kalitesini genel olarak etkileyebilir. Kişisel gelişimden, kariyer odaklı bir yaşama, öğrenmeden sorgulamaya kadar hayatımızın her alanında gereksinim duyduğumuz yabancı dilin önemi yeni nesil teknolojiler ve gereksinimler de göz önüne alındığında inkâr edilemez gibi görünmektedir. Öğrencilere üniversiteler tarafından yabancı dil becerisinin etkili bir biçimde kazandırılması, ülkenin insan gücünün niteliği arttıracaktır ve bu nitelikli gücün ülkeye getireceği katma değerin önemi tartışılmaz bir gerçektir. Çok önemli sorunlarımızdan biri olan yabancı dili öğrencilerimize yeterince öğretememe, onu bir beceri haline getirememeye sorununu hafife almamak gerekir. Hem yüz yüze, hem de uzaktan eğitim nitelikli eğitimcilere, içeriğe, eğitim durumlarının tasarım ve uygulamalarına, ölçme – değerlendirmeye, en göz ardı edilen boyut olan fiziki alt yapıya gereksinim duymaktadır.

Dünyada ve ülkemizde yaşanan pandemi süreci, yüz yüze ve uzaktan eğitimin iç içe olduğu karma bir modele diğer bir ifade ile harmanlanmış eğitim uygulamalarına doğru eğitim alışkanlıklarımızın evrileceğini göstermektedir. Eğitim kurumları bu kez farklı bir güç olan sağlık konusu tarafından değışime zorlanmıştır.

Daha önce üniversitelerin uzaktan eğitim merkezleri, onların işleyişleri ve gereksinimleri hafife alınırken, koşulların değışmesi ile bu merkezler tüm dikkatleri üzerine toplamıştır. Üniversiteler başta olmak üzere tüm ülke genelinde çeşitli amaçlar için yapılan uzaktan eğitim uygulamaları eğitimin odak noktası olmuştur. Uzaktan eğitimde kullanılan araçlar, eğitimcilerin öğretim tasarımları, ölçme ve değerlendirme bu süreçte eğitimde önemli bir gündem oluşturmuştur. Yaşanılan bu süreç sağlık kadar eğitimin önem ve önceliğini de gözler önüne sermiştir.

Kaynaklar

- Akçatepe, A.G. (2013). *Eğitim fakülteleri eğitim bilimleri bölümü akademisyenlerinin yükseköğretimin amaçlarına ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Al, U. ve Madran, O. R. (2004). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemleri: sahip olması gereken özellikler ve standartlar. *Bilgi Dünyası*, 5(2), 559-271.
- Alkan, C. (1997). *Eğitim teknolojisi*. Ankara: Anı.
- Balaban, E. (Şubat, 2012). *Dünyada ve Türkiye’de uzaktan eğitim ve bir proje önerisi*. Işık Üniversitesi, İstanbul.

- Banar, K. ve Fırat, M. (2015). *Bütüncül bir bakıştan açık ve uzaktan eğitim: Türkiye özelinde*, Yeğitek Uzaktan Eğitim Özel Sayısı, Ankara: MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü.
- Bilgiç, H. G., Doğan, D. ve Seferoğlu, S. (Aralık, 2011). Türkiye’de yükseköğretimde çevrimiçi öğretimin durumu: İhtiyaçlar, sorunlar ve çözüm önerileri. *Yükseköğretim Dergisi*, 1(2), 80-87.
- Eygü, H. ve Karaman, S. (2013). Uzaktan eğitim öğrencilerinin memnuniyet algıları üzerine bir araştırma. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 36-59.
- Ersoy, N. ř. (2015). Uzaktan İngilizce dersinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 95-106.
- Harasim, L., Hiltz, S. R., Teles, L. (1996). *Learning Networks: A FieldGuide to Teaching and Learning Online*. Cambridge Massachusetts USA: The MIT.
- Helvacı, M. A. (2010). Okullarımız değişime/yeniliğe ne kadar hazır? Eğitime Bakış Dergisi, 6(17), 47-53.
- İşman, A., Dabaj, F., Altınay, Z. ve Altınay, F. (Temmuz, 2004). The evaluation of students’ perceptions of distance education. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, 3(3), 55-61.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem.
- Karataş, S. (2003). Yüz yüze ve uzaktan eğitimde öğrenme deneyimlerinin eşitliği. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 2(3), 91-104.
- Kayri, İ., Gökdaş, M. (2005). E-öğrenme ve Türkiye açısından sorunlar, çözüm önerileri. *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 56-78.
- Lee, J. F., (2000). *Tasks and Communicating in Language Classrooms*. USA: The Mc Graw-Hill.
- Lincoln, Y. S. ve Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Newbury Park, CA: Sage.
- Miles, M. B., Huberman, A. M. & Saldaña, J. (2013). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook*. Los Angeles, CA: Sage.
- National Committee of Inquiry into Higher Education (NCIHE). (1997). Dearing Report. <https://bei.leeds.ac.uk/Partners/NCIHE/> sayfasından erişilmiştir.
- O’Malley, J. & McCraw, H. (1999). Students perceptions of distance learning, online learning and the traditional classroom. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 2(4), 1-12.
- Özbay, Ö. (2015, Aralık). Dünyada ve Türkiye’de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Ines Journal Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(5), 376-394.
- Özgöl, M., Sarıkaya, İ. ve Öztürk, M. (Ağustos 2017). Örgün eğitimde uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin öğrenci ve öğretim elemanı değerlendirmeleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(2), 294-304.

- Özyürek, A., Bedge, Z., Yavuz, N. F. ve Özkan İ. (2016). Uzaktan eğitim uygulamasının öğrenci bakış açısına göre değerlendirilmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 583-596.
- Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV). (Mart, 2014). *Türkiye'deki devlet okullarında İngilizce dilinin öğretimine ilişkin ulusal ihtiyaç analizi*.73, Ankara: Yorum.
- Tok, H. ve Arıbaş, S. (2008). Avrupa birliğine uyum sürecinde yabancı dil öğretimi, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 205-227.
- Ünal, M. ve Özdemir, M. Ç. (2008). Eğitim fakültelerinde ortak ders olarak okutulan yabancı dil derslerinde öğrencilerin bilişsel hazırbulunuşluk düzeylerinin akademik başarıya etkisi, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 13-22.
- Walker, J. L. (2012). The use of saturation in qualitative research. *Canadian Journal of Cardiovascular Nursing*, 22(2), 37-46.
- Yaman, İ. (2015). Üniversitelerde zorunlu İngilizce (5ı) derslerinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesinin artı ve eksileri. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(7), 967-984.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, Ankara: Seçkin.
- Yıldız, M. (2015). *Uzaktan eğitim programlarında ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik bilgi, inanç ve uygulamaları arasındaki ilişkiler*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yükseköğretim Kurulu [YÖK]. (2013). *Yükseköğretim kurumlarında uzaktan öğretime ilişkin usul ve esaslar*. https://www.yok.gov.tr/documents/10279/34559/uzaktan_ogretim_esas_usul.pdf sayfasından erişilmiştir.

ORCID

Fahriye Eroğlu <https://orcid.org/0000-0002-8484-2728>

Nurdan Kalaycı <https://orcid.org/0000-0003-1982-2410>

Extended Summary

Evaluation of Distance and Face to Face Education Practices by Comparing the Foreign Language Course Which is one of the Compulsory Common Courses at Universities

Introduction

Technological developments and scientific innovations that are experienced today, as in every period, caused innovations in the learning habits of students and in education offered at universities. While the compulsory common courses are taught through face-to-face education before 2013, these courses started to be offered through distance education at some universities after 2013. This situation

made it necessary to conduct scientific studies on the evaluation of the application analyzing them in various dimensions. The aim of this study is to evaluate, based on the student opinions, the distance education application of foreign language course, which is one of the compulsory common courses in university curricula. Within this general aim; it is also aimed to determine i) the students' opinions about the face to face and distance education applications of the foreign language courses, and ii) the students' suggestions for different applications of the foreign language courses except for distance and face to face education. This study carries importance because it provides data to the people who implement curriculum development studies, to the practitioners, and to the further studies to be carried out in the fields of distance or face to face education in general; and content, education status, and evaluation dimensions of curriculum in particular.

Method

The model of the study is descriptive and the method is qualitative. In addition, it was designed as a case study. The universe of the study consists of 100 students. 50 of these students are students who study in the first year of the faculties of science, engineering, medicine, education and law at Gazi University in the 2016-2017 academic year. The other 50 are students who graduated from the same faculties in the 2015-2016 academic year. The data collection method of the study was interview and the data were collected through a semi-structured interview form. In the analysis of data, content analysis technique was used.

Findings

According to the findings obtained within the scope of the sub-aims of the study, the students stated that they had problems in each of the content, teaching learning process and evaluation dimensions of distance learning application of compulsory common courses.

Content Dimension: The frequency of negative opinions of students in both groups about the content of foreign language courses is higher. The frequency level of negative opinions of students taking this course is approximately four times in the group receiving this course via distance education, and about ten times in the group receiving tis course via face-to-face education compared to the positive opinions for each group. This situation revealed that the students in both groups were not satisfied with the content of the course, and that this dissatisfaction was even higher in the face to face education. The main reason for the negative opinions of the students is that the foreign language (English) course content is very simple compared to the university level. Students think that contents of compulsory common courses should be based on a framework program to be adapted into different departments of universities and demand such content.

Teaching Learning Process Dimension: As in the course content dimension, the frequency level of negative views of students in both groups is about three times than the frequency level of positive

opinions. In addition, the frequency level of the “faculty member” sub-theme is higher in both negative and positive opinions in face-to-face education. Students focus on the quality of the professional knowledge of the instructors. When the content of professional knowledge is examined, it is seen that the students emphasize the teaching methods and techniques used by the instructor. The main reason for the positive views of students receiving distance education is related to the effectiveness of the videos used by the instructors. The negative opinions of the students in the same group are related to the preparation and presentation of the videos where the narrative method is used only. It has been suggested that students can be more active and that distance education lessons can be prepared simultaneously (synchronously).

Measurement and Evaluation Dimension: The frequency level of negative opinions of the students in both groups about the evaluation dimension of the foreign language course. However, unlike the course content and course processing dimensions, the discrepancy between the frequencies of positive and negative opinions in this dimension is not much, approximately twice. The reason for this is that the exams are simpler than the students' levels. For that reason, some of the students are pleased that they passed the exams without difficulty; the other part argues that these exams are simple and do not improve them. Students want process evaluation regarding the evaluation dimension. In addition, since the students had difficulty in finding the exam locations, they made suggestions such as the exams of distance education application conducted in their own faculties.

Students' Suggestions about Different Instructional Practices apart from Face to Face and Distance Education Applications: Students desire to reach permanent information through more efficient lessons. Accordingly, students suggest using instructional applications that include distance education, applied education, group work, face to face and distance education together. In addition, a significant number of students have proposed the removal of compulsory common courses.

Discussion

Considering the expectations of the society from universities, the evaluation of the foreign language course as only one of the 5i courses (YÖK compulsory courses) may negatively affect the quality of education in universities in general. The foreign language, which we need in every field of our lives from the personal development to a career-oriented life in the globalizing world, is one of our basic needs considering the new generation technologies and needs. Ignoring this most basic need most likely result in unequipped university-level graduates in terms of foreign language skill. As a result, knowing one or several languages other than the native language is important in order to work effectively in international platforms and to find more qualified jobs. Students' effective learning of this skill at university is expected to increase the quality of the country's manpower and the added value that this qualified power will bring to the country cannot be denied.